

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

ad § 1.

Medens Dyrkning af Kartofler her i Landet før Krigen ikke fandt Sted i væsentlig større Udstrækning end fornødent til Landets eget Forbrug saavel til Menneskeføde som til Opfodring paa Kreaturer, og der derfor kun var Tale om en meget begrænset Udførsel af Kartofler, er dette Forhold under Krigsperioden undergaaet en betydelig Forandring.

Dette vil fremgaa af nedenstaaende Oversigt over Størrelsen af de med Kartofler dyrkede Arealer og Avlens Størrelse de samme Aar:

1896 ca.	52,000 ha	—	ca.	5 ⁷⁵	Mill. hkg
1901	- 54,000	-	-	5 ⁷⁶	-
1907	- 54,000	-	-	6 ⁷¹	-
1918	- 75,000	-	-	11 ⁷¹	-
1919	- 96,000	-	-	14 ⁷⁴	-
1920	- 88,000	-	-	12 ⁷⁵	-

Udvidelsen af Kartoffelavlens i de sidste 3 Aar skyldes i første Række de forholdsvis høje Priser for Kartofler til direkte Konsum. En anden væsentlig Grund findes i den Omstændighed, at der blev grundlagt en ret omfattende Kartoffelindustri (Tørring af Kartofler, Fabrikation af Kartoffelmel m. m.), og endelig stillede man fra Landbrugets Side berettigede Forventninger til en lønnende Eksport. Efterhaanden som Fødemidlerne efter Krigens Ophør kom frem i større Mængde, aftog Kartoffelbruget til Menneskeføde. Den nævnte nyopdukkede Kartoffelindustri viste sig kun i meget ringe Grad at være levedygtig, og da Opfodring af Kartofler paa Husdyr paa Grund af den stærkt formindskede Svineproduktion kun fandt Sted i ret begrænset Omfang, maatte man søge den væsentligste Afsætning for Kartofler paa udenlandske Markeder.

Medens Udførselen af Kartofler forinden og i Begyndelsen af Krigen kun udgjorde ca. 80,000 hkg aarlig, stiger den i 1918 til ca. 463,000 hkg, i 1919 til ca. 1,255,000 hkg og i 1920 til 2,135,000 hkg. Det vil afforskellige Grunde være særdeles ønskeligt, om det kunde lykkes at bevare og stabilisere den paabegyndte Kartoffeleksport. Det skal saaledes anføres, at man i Landbruget i stor Udstrækning har indrettet Bedriften og Materiellet efter en omfattende Kartoffeldyrkning, og for Landets lette Sandjorder, særlig i Jyllands fattigste Egne, er Kartof-

len en af de sikreste og, under Forudsætning af rimelige Priser, mest lønnende Afgrøder.

Den stigende Udførsel har dog lidt under, at der i den senere Tid er udført Partier af saa slet Kvalitet, at vort Marked for Kartofler i de paagældende Lande, er blevet i høj Grad skadet. Saaledes har Statskonsulent Faber i en Artikel, fremkommet i „Vort Landbrug“ i Nummeret for 6. Januar d. A. jfr. Bilag 1, nærmere givet Udtryk for, hvorledes dette Forhold stiller sig i England, med hvilket Land man for denne Udførsels Vedkommende i særlig Grad maa regne.

Det synes derfor at være en Nødvendighed for Oparbejdelsen af en mere stabil Kartoffeleksport, at der iværksættes Kontrol hermed, saaledes at der kan ydes de udenlandske Købere en vis Sikkerhed for Varernes Beskaffenhed. Kontrollen skulde i væsentlig Grad tage Sigte paa, at de Kartofler, der udføres herfra Landet, var velrensede og ensartede med Hensyn til Størrelse, Form og Farve, ligesom man ogsaa maa lægge Vægt paa, at Sorteringen er foretaget paa en for det paagældende Marked tilfredsstillende Maade. Det vil imidlertid være forbundet med store Vanskeligheder at føre Kontrol med et hvilket som helst mindre Parti, der anmeldes til Udførsel, og for at en saadan Kontrol paa en effektiv Maade kan blive gennemført i Praksis, vil det derfor være nødvendigt at kræve et vist Minimumskvantum, f. Eks. 10,000 hkg tilvejebragt, enten ved Aftale med Dyrkerne eller ved frit Opkøb heri Landet, saaledes at Kontrollen og eventuelt Udførselen kan finde Sted for større samlede Partier. Herved opnaar man tillige, at man bortskærer alle de tilfældige Personer og Firmaer, der kun griber den øjeblikkelige Chance, og derved skaber den Uro og Utryghedsfølelse, der for Tiden hersker indenfor Kartoffeldyrkernes Kreds.

Den her nævnte Kontrol vilde efter Ministeriets Formening kunne udføres af et Tremandsudvalg udnævnt af Ministeriet, for de 2 Medlemmers Vedkommende efter Indstilling fra Landbrugsraadet. Dette Udvalg skulde derefter udarbejde Forslag til Reglerne for de nævnte Kontrolforanstaltninger, og Reglerne skulde derefter approberes af Landbrugsministeriet.

Det er Tanken, at Udgifterne ved Kon-